

Вітаємо з Днем науки!

Газета Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Педагогічні ВІСТІ

Травень, 2018 року

Шановні науковці Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини! Від усієї душі вітаю вас із професійним святом – ДНЕМ НАУКИ!

Сьогоднішнє свято, що органічно ввійшло в університетське життя, стало днем шанування творчої та самовідданої праці тих, хто присвятив своє життя Науці. Кожен дослідник-науковець – від студента та аспіранта до відомого вченого – своєю багатогранною діяльністю підвищує інтелектуальний потенціал суспільства, множить вітчизняні здобутки у світову скарбницю знань.

У наш час бурхливого інноваційного розвитку та високих технологій праця науковця набуває особливої значущості та ваги. Від результативності наукового пошуку залежить імідж нашої країни у світі.

Здобутки вчених-дослідників у різних галузях наукового пізнання визначають рівень конкурентоспроможності національної економіки, освіти, науки, технологій тощо.

Без перебільшення стверджую, що ви, шановні науковці, – еліта нашої країни, потужний інтелектуальний ресурс, що формує майбутнє. Цінуємо вашу натхненну щоденну творчу працю, жертвовність та відданість Науці.

Наш університет має всі необхідні умови для розвитку наукових шкіл, науково-дослідних центрів та лабораторій, студентської дослідницької діяльності. Вшановуючи наукові традиції та досяг-

нення вчених Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини різних років, покладаю великі сподівання на молоде покоління наших науковців. Вірю, що ваші сьогоднішні перемоги у науковій сфері знайдуть продовження у фундаментальних та прикладних дослідженнях у майбутньому.

З нагоди професійного свята прийміть щирі слова подяки, шановні колеги, за ваші ґрунтовні знання і безцінний досвід, невпинний пошук та прагнення розвивати і примножувати наукові здобутки нашого університету. Нехай стрімкі висоти науки і надалі підкоряються вам!

Засвідчуючи свою повагу кожному з вас, щиро бажаю, щоб ваша нелегка праця завжди увінчувалася вагомими результатами та приносила задоволення. Хай щедра українська земля дарує вам наснагу, а підтримка рідних і колег вселяє впевненість у важливості та необхідності обраної діяльності.

Щастя, здоров'я, миру, злагоди та благополуччя вам і вашим рідним, професійного росту та нових відкриттів!

З повагою ректор УДПУ імені Павла Тичини, професор Олександр Безлюдний

Владлена СОКИРСЬКА, канд. історичних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва
Шановні колеги! Щиро вітаю Вас з Днем науки! День науки – свято людей творчої праці, діяльність яких є символом духовної свободи та розвитку особистості. Ми пишаємося вченими нашого університету і робимо все, щоб підтримувати зв'язок поколінь і тяглість наукових традицій.

Важливим чинником і передумовою розвитку освіти, культури, піднесення якості робочої сили завжди була наука. Без потужної наукової бази держава та її механізми не можуть розвиватися. Сьогодні одне з головних завдань науки полягає в забезпеченні ефективного освітнього процесу та виховання молодого покоління українців. Тому наукова, науково-технічна, інноваційна діяльність та міжнародне співробітництво Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини сьогодні є обов'язковим та невід'ємним складником освітньої діяльності. У 2017–2018 навчальному році тривала робота з імplementації Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», виконувалися положення Порядку підготовки здобувачів вищої освіти доктора філософії та доктора наук, Порядку реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Ця діяльність передбачає дотримання державної політики у сфері освіти та науки, розвиток механізму взаємодії основних напрямів національної стратегії інтеграції науки, освіти і ринку праці, на підготовку науково-педагогічних кадрів та підвищення конкурентоспроможності університету у сфері наукових досліджень, формування і розвитку наукових шкіл, підтримку молодих науковців. Забезпечують реалізацію цих завдань в нашому університеті відділом аспірантури та докторантури, відділом наукових досліджень, інновацій та міжнародного співробітництва.

В університеті ефективно функціонує колегіальний науково-консультативний та дорадчий орган вченої ради – Науково-технічна рада. Її діяльність була спрямована на вирішення загальних наукових проблем та координацію комплексних наукових досліджень, здійснення аналізу стану підготовки науково-педагогічних кадрів. Науково-технічна рада займалася питаннями якісної підготовки наукових та навчально-методичних видань, затвердженням тематики наукових досліджень, корегуванням напрямів діяльності наукових шкіл, науково-дослідних центрів та лабораторій. Оскільки Міністерство освіти і науки України нині робить акцент на формування сприятливого клімату в Україні для впровадження інновацій в освіті, робота науково-дослідних центрів та лабораторій спрямовувалася на успішну реалізацію інноваційних проектів, здійснення ґрунтовних наукових досліджень, вивчення та впровадження передового педагогічного досвіду, нових методик та інших видів діяльності відповідно до їх наукових напрямів. За звітний період Науково-технічною радою університету було проведено 7 засідань, розглянуто 57 тем дисертацій, прийнято 7 нових положень з організації наукової діяльності університету, рекомендовано до друку 54 наукових видання, заслухано 21 звіт про результати наукової, науково-технічної діяльності та міжнародного співробітництва.

Науково-дослідна діяльність в університеті здійснюється професорсько-викладацьким колективом, аспірантами, докторантами та студентами на базі 39 кафедр, 3 науково-дослідних центрів подвійного підпорядкування НАПН, НАН та МОН України, 3 міжнародних наукових та культурно-освітніх центрів, 11 регіональних науково-методичних центрів, 24 науково-дослідних лабораторій, 14 наукових шкіл. Вона за-

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УДПУ: ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ

безпечується належним кадровим потенціалом. Оновлення та якісне покращення складу науково-педагогічних працівників – це один з ключових чинників успішного виконання завдань, що ставляться нині перед закладами вищої освіти.

Підготовка науково-педагогічних кадрів здійснюється через аспірантуру та докторантуру, інститут здобувачів. До відділу аспірантури та докторантури університету прикріплено 52 аспіранти за 17 спеціальностями, 2 докторанти та 87 здобувачів.

В університеті функціонують 2 спеціалізовані вчені ради по захисту докторських і кандидатських дисертацій, які сприяють розширенню професійної підготовки науковців для системи педагогічної освіти, зміцненню професорсько-викладацького корпусу освітніх та наукових установ МОН України. До роботи у складі спеціалізованих вчених рад запрошено представників відомих наукових шкіл – академіків, членів-кореспондентів НАПН України та докторів наук. Наявність спеціалізованих вчених рад та якість захисту в них дисертацій віднесено до рейтингових показників міжнародної класифікації закладів вищої освіти, що є ознакою довіри науковців та позитивно впливає на формування іміджу в суспільстві як конкретного університету, так і педагогічної освіти в цілому.

У 2017–2018 навчальному році у спеціалізованих вчених радах було захи-

щено 28 дисертацій (з них – 5 докторських). 12 дисертацій захищено співробітниками нашого університету (з них – 4 докторських). Усього за цей період викладачами університету захищено 23 кандидатських та 5 докторських дисертацій.

Одним із основних напрямів реалізації державної політики в галузі освіти і науки є розробка науково-дослідних робіт, які фінансуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету. Тематичний план 2017 року включав 2 фундаментальні дослідження (одне з яких комплексне разом з Сумським державним педагогічним університетом імені А.С.Макаренка та Південноукраїнським національним педагогічним університетом імені К.Д.Ушинського) та 1 прикладне дослідження. У звітному році було завершено розробку 1 фундаментального і 1 прикладного досліджень. Їх загальний обсяг фінансування за рахунок коштів загального фонду державного бюджету склав 480,5 тис. грн.

До тематичного плану 2018 року внесено 1 фундаментальне дослідження, яке продовжується з 2016 року та 1 нове прикладне дослідження. Їх загальний обсяг фінансування за рахунок коштів загального фонду державного бюджету складає 606,070 тис. грн.

У науковій інфраструктурі університету науково-дослідну діяльність здійснюють 150 молодих учених, серед яких 5 докторів наук та 1 заслужений працівник культури України, стипендіат Кабінету Міністрів України.

Особлива увага в університеті приділяється науково-дослідній роботі студентів, яка є одним із напрямів їх самостійної роботи, важливим чинником підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Вона охоплює два взаємозв'язаних аспекти: навчання студентів елементів дослідної діяльності та організацію наукових досліджень, які здійснюють студенти під керівництвом провідних науковців. Сприяють організації наукової діяльності студентів створені на кафедрах 317 наукових гуртків та проблемних груп, у яких беруть участь понад 2,6 тис. студентів. Для них було організовано низку наукових заходів: 10 міжнародних та 36 всеукраїнських конференцій, 92 семінари. Одним з таких заходів стала уже XI Всеукраїнська науково-конференція молодих науковців та студентів «Наука. Освіта. Молодь».

В університеті було проведено I (вузівський) етап Всеукраїнських студентських олімпіад з 52 навчальних дисциплін та спеціальностей. 52 студенти університету взяли участь у її II етапі. Студентство університету під керівництвом провідних науковців підготувало 61 наукову роботу до участі у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

У результаті 12 студентів стали призерами II етапу Всеукраїнських студентських олімпіад. Студент факультету фізики, математики та інформатики став переможцем 10-ї Міжнародної олімпіади з програмування на Кубок академіка Іллі Векуа. 17 студентів здобули перемогу у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Команди студентів історичного факультету зайняли 2-ге місце II Всеукраїнському студентському турнірі з філософії та посили третє місце у VI Всеукраїнському турнірі з історії. Студентка факультету української філології зайняла друге місце у XVIII Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика, також студентка факультету української філології посіла друге місце в фінальному етапі VIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

Цього навчального року університет був базовим з проведення II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з української мови, літератури (з методикою їх викладання) і II етапу Всеукраїнських студентських олімпіад зі спеціальностей «Історія» та «Трудове навчання і технології». Наш університет відідали 270 студенти з 52 закладів вищої освіти України. 42 студенти стали переможцями.

Продовження на 2-й стор.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УДПУ: ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ

Продовження. Початок на 1-й стор.
В університеті створено Регіональний центр Малої академії наук України, аналогів якому немає в жодному закладі вищої освіти. Завданнями Центру є організація та координація викладачами університету науково-дослідницької діяльності учнів, створення умов для їх інтелектуального, духовного, творчого розвитку та професійного самовизначення, а також популяризація університету та його наукових досягнень серед учнівської молоді та педагогічних колективів шкіл.

Центр постійно розширює географію надання послуг, співпрацює з навчальними закладами Уманського та прилеглих районів Черкаської, Кіровоградської, Вінницької областей. У 23 секціях 7 відділень МАН працюють 24 викладачі, які надають консультації, проводять тренінги з написання учнівських наукових робіт, наукові познавально-розважальні заходи для учнів 9–11 класів загальноосвітніх шкіл регіону, студентсько-учнівські наукові конференції, наукові конкурси та консультації. У звітному році міський етап конкурсу-захисту наукових учнівських робіт вперше був проведений на базі університету.

У щорічному університетському рейтингу «Топ 200. Україна» УДПУ імені Павла Тичини зберіг за собою 135 місце, покращивши при цьому свої рейтингові показники. У рейтингу «Кращі педагогічні навчальні заклади України» наш університет посідає 5 місце.

Видавнича діяльність навчального закладу є одним із основних факторів, що впливають на його навчальну та наукову діяльність. Завдяки видавничій підтримці, робиться значний внесок у виховання молодих спеціалістів, надається міцна організаційна підтримка в навчальній, методичній та науковій діяльності навчального закладу.

Університетська видавнича діяльність є інформаційною основою науково-освітнього процесу, від якої залежить зміст навчання та проведення наукових досліджень. В університеті видається 5 збірників та наукових журналів, що входять до переліку фахових видань України, у яких можуть публікуватися результати досліджень на здобуття наукових ступенів доктора наук та доктора філософії: «Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» (педагогічні науки) (головний редактор – академік НАПНУ, професор Мартинюк М. Т.); «Історико-педагогічний альманах» (головний редактор – академік НАПНУ Сухомлинська О. В.); «Психолого-педагогічні проблеми сільської школи» (головний редактор – професор Безлюдний О. І.); «Проблеми підготовки сучасного вчителя» (головний редактор – професор Безлюдний О. І.); науково-педагогічний журнал «Порівняльно-педагогічні студії» (спільно з НАПН) (головний редактор – професор Заболотна О. А.).

Одним із основних напрямів у сфері освітньої та наукової діяльності у вищій школі України є визначення узагальненої оцінки якості та результатів наукових досліджень окремого вченого, кафедри, факультету, університету і вищих навчальних закладів України в цілому. На сьогодні сучасні тенденції представлення наукових досліджень вимагають від науковця подання отриманих результатів до світових періодичних видань і видавництва, що входять до різних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science та ін.). Слід відмітити, що кількісні показники цих наукометричних баз даних усе активніше використовуються зарубіжними країнами для визначення та оцінювання ефективності діяльності як окремого науковця, колективу чи організації, так і перспективних напрямів розвитку науки, їх фінансування тощо.

Так, у 2017–2018 рр. п'ять фахових видань університету продовжили індексуватися міжнародною наукометричною базою даних Index Scopus та істотно підвищили свій імпаکت-фактор у зазначеній вище базі даних. Усі фахові видання університету зараховано до наукометричного каталогу Google Scholar, що дає змогу поширювати наукові добрики викладачів на всеукраїнському та міжнародному рівнях. Індекс Хірша університету у зазначеному наукометричному каталозі становить 32. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини також представлено у рейтингу університетів наукометричної бази даних Scopus. Станом на квітень 2017 року університет займає 77 місце з 162 закладів вищої освіти України, має 87 публікацій, 243 цитування та Індекс Хірша 10.

У квітні 2018 року Міністерство юстиції України прийняло рішення про державну реєстрацію журналу «Соціальна робота та соціальна освіта», де будуть висвітлюватися актуальні питання

із запровадження та розвитку соціальної роботи та соціальної освіти в Україні та за кордоном. 3 травня 2018 року діє угода між УДПУ та видавничою службою УРАН, яка, у свою чергу, представляє інтереси CrossRef, щодо присвоєння статтям, що публікуються у шести виданнях університету цифрового ідентифікатора DOI. Загалом, було закуплено пакет на 250 одиниць.

Аналіз стану патентно-ліцензійної та винахідницької діяльності в університеті показав, що протягом багатьох років університет не мав промислової власності, тобто патентів на винаходи, що були власністю університету. Стан вдалося істотно покращити останніми роками. Як власник патентів Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини передав права на їх використання ряду підприємств. За 2017–2018 рр. було укладено 2 ліцензійні угоди щодо впровадження винаходів на виробничих.

Завдяки створенню при науковому відділі патентно-ліцензійного підрозділу та відмови від послуг патентних повірених України, вдалося істотно зекономити кошти університету з оформлення заявок на патенти, проведення патентних досліджень, відслідковування стану діловодства та підтримання чинності отриманих патентів.

Так, лише за 2017–2018 рр. економія при оформленні 7 заявок на винаходи склала 70 тис. гривень. Також університет є активним учасником всеукраїнського щорічного конкурсу «Винахід року».

Центром інформаційного забезпечення наукової діяльності університету є його бібліотека. З метою поліпшення рівня інформаційного забезпечення працівники бібліотеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини спрямовують роботу на надання доступу до наукометричних баз даних.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України з 1 листопада 2017 року до 31 жовтня 2018 року надано доступ до міжнародної наукової бази даних Scopus. Цією послугою скористалися близько 350 науково-педагогічних працівників університету та здійснено близько 4 тис. переглядів статей у цій наукометричній базі. На сьогодні в мережі університету відкрито доступ до електронних книг Центру навчальної літератури та до бази даних Polpred.com. Протягом навчального року було відкрито тестовий доступ до бази даних видавництва Institute of Physics Publishing. Доступ надано в рамках співпраці бібліотеки УДПУ імені Павла Тичини з асоціацією «Інформатіо-Консорціум».

Документний фонд бібліотеки складають паперові та електронні видання. У 2018 році його кількість досягла 416 062 примірники. Обсяг електронного каталогу у 2018 році досяг 70 193 бібліографічних записів.

Міжнародне співробітництво університету покликане сприяти його інтеграції у світову та європейську систему освіти, ефективним науковим дослідженням. Реалізація цих завдань здійснюється завдяки 65 міжнародним угодам про співпрацю, 13 з яких укладено в поточному навчальному році, ефективність діяльності відділу наукових досліджень, інновацій та міжнародного співробітництва, відділу по роботі з іноземними студентами, Польського культурно-освітнього центру, Українсько-Туркменського культурно-освітнього центру та Українсько-Ізраїльського центру освіти, науки і культури.

Університет зробив ставку на розширення наукової та академічної грантової проектною діяльності. Отримано позитивне схвалення 5 проектів у рамках програми Еразмус+ за напрямками «Міжнародна мобільність» та «Розвиток потенціалу вищої освіти». Триває робота над 2 проектами у співпраці з Британською Радою в Україні – «Шкільний вчитель нового покоління» та «Інтернаціоналізація університету в умовах автономії закладу вищої освіти та соціально-політичної нестабільності в Україні» (Програма розвитку лідерського потенціалу університетів України). У 2018 році наш університет став учасником третього циклу «Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України». Ця програма проводиться Британською Радою в Україні в партнерстві з Інститутом вищої освіти НАПН України,

Фундацією лідерства у вищій освіті (Велика Британія) та реалізується за підтримки МОН України. Метою програми є допомога реформам у галузі вищої освіти шляхом розвитку лідерства в українських університетах.

Запущено проект академічної мобільності «Mobile+3», діє проект «Mobile+2», програма «Erasmus+», яка передбачає проектну діяльність та кредитну мобільність. Усі вони орієнтовані на підтримку ініціатив у галузях освіти, культури та спорту.

У 2017 році університет виграв грант у рамках консорціуму проекту «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання» програми «Розвиток потенціалу вищої освіти», Еразмус+, КА- 2 (проектна діяльність). Загальна мета проекту: модернізація навчальних планів педагогічних закладів вищої освіти України через запровадження найсучасніших методик викладання із використанням ІКТ та методів дослідження результатів. Реалізація цього проекту істотно вплине на якість вищої педагогічної освіти та покращить дидактичні компетенції майбутніх учителів шкіл, що, у свою чергу, повністю відповідає потребам та вимогам педагогічної вищої освіти, підтримує амбіційні широкомасштабні освітні реформи в Україні.

Завдяки співпраці з Посольством Республіки Польща та Посольством Китайської Народної Республіки в Україні, на запрошення університету, поляк, доктор Даріуш Мірослав Ротт забезпечує викладання польської мови, викладання китайської мови – громадянин Китайської Народної Республіки – Генцян Ян. Крім того, дипломатичні представництва цих країн надають постійну навчально-методичну підтримку у викладанні мовних дисциплін.

Мобільність студентів та викладачів є однією з засадничих умов здобуття сучасної європейської освіти. Навчання, стажування та дослідницька робота за кордоном збагачує особистий досвід людини, надає їй можливість дізнатися більше про інші моделі набуття й розповсюдження знань, розширити коло контактів та спілкування і поглибити знання з іноземних мов.

У 2017–2018 н.р. за проектом EMINENCE II, кредитною програмою мобільності «Mobile+» та «Mobile+2», програмами подвійного диплому та культурного обміну 45 студентів пройшли навчання у провідних вузах Європи. 12 викладачів та аспірантів університету були учасниками міжнародних проектів, зокрема, Eminence II, Еразмус+, Mobile+, Mobile+2 та інших програм, що передбачали підвищення кваліфікації та стажування.

Досягнення університету з наукової діяльності та міжнародного співробітництва були визнані і на всеукраїнському рівні. На міжнародних виставках, що проходили в Києві і були присвячені закладам вищої освіти, наш університет був удостоєний високих нагород Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, Державної наукової установи «Інституту модернізації змісту освіти» та асоціації користувачів Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі «Уран». На Дев'ятому міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті» та Шостій міжнародній виставці закордонних навчальних закладів «World Edu», що відбулися 24–26 жовтня 2017 року, у конкурсі з тематичної номінації «Інновації в діяльності вищого навчального закладу з інтернаціоналізації освіти та науки» університет здобув золоту медаль. Університет також був нагороджений дипломом за активну інноваційну діяльність і підвищення якості навчально-виховного процесу. На Дев'ятій Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2018» та на Сьомій міжнародній виставці освіти за кордоном «World Edu», що відбулися 15–17 березня, університет як переможець рейтингового виставкового конкурсу з-поміж 758 учасників із 25 регіонів України отримав Гран-Прі «Лідер міжнародної діяльності», золоту медаль у номінації «Модернізація змісту професійної підготовки та перепідготовки кадрів до праці в умовах «Нової української школи» із врученням дипломів, а також здобув Сертифікат «Якість наукових публікацій» за показниками рейтингу міжнародної наукометричної бази даних Scopus.

Ці та всі інші наукові досягнення нашого університету – це результат спільної нашої праці – ректорату, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, студентів.

Бажаю кожному з Вас міцного здоров'я, родинного затишку та добробуту, сил і наснаги, професійної інтуїції і росту, нових відкриттів на славу Науки та України!

**Тетяна МАХОМЕТА,
канд. пед. наук, доцент,
декан факультету
фізики, математики та
інформатики**

УЧАСТЬ У ПРОЕКТІ MoPED (Erasmus+)

Реформування усіх рівнів освіти в Україні спонукає сучасні педагогічні університети до вивчення та впровадження сучасних методів і технологій навчання. Це в свою чергу вимагає певної внутрішньої готовності як викладачів, так і здобувачів вищої освіти до сприйняття викликів швидкозмінного інформаційного суспільства. Нове законодавство в галузі освіти створює умови для вивчення міжнародного досвіду, участі у проектній діяльності, пошуку позабюджетних альтернативних джерел фінансування та налагодження співпраці з міжнародними фондами, програмами та грантами.

Починаючи з 2014 року, в Єврозоні діє нова програма Erasmus+, яка поєднує сім чинних європейських програм у сфері освіти, науки та спорту, зокрема, Erasmus та Erasmus Mundus. Україна є однією з країн-партнерів (PARTNER-COUNTRY) програми ERA3-MUC+ і має можливість брати участь у конкурсах відкритих для всіх країн-партнерів у рамках Міжнародного виміру програми.

У 2017 році в рамках проекту програми ЄС Еразмус+ KA2 - Розвиток потенціалу вищої освіти, Прикарпатський національний університет став переможцем конкурсу і вперше в історії виступає грантоотримувачем і координатором проекту «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання» (MoPED) - №586098-EPP-1-2017-1-UA-ERPKA2-SVNE-JP. Співпартнерами проекту MoPED стали 3 університети країн ЄС та 6 університетів України, серед яких і Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

До складу членів групи проекту від нашого університету увійшли кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вищої математики та методики навчання

математики Годованюк Тетяна Леонідівна та кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вищої математики та методики навчання математики, декан факультету фізики, математики та інформатики Махомета Тетяна Миколаївна. Менеджером проекту є завідувач кафедри іноземних мов, доктор педагогічних наук, доцент Безлюдний Віта Валеріївна.

Проект реалізовуватиметься упродовж 3-х років, тобто до жовтня 2020 року. Його головною метою є модернізація навчальних планів педагогічних закладів вищої освіти України шляхом впровадження найсучасніших методик викладання із використанням ІКТ та методів дослідження результатів.

Конкретними цілями проекту є розробка сучасних навчальних матеріалів з методик викладання STEAM предметів, створення та акредитація 18 нових курсів для програм на ОКР «Бакалавр» (ОКР «Магістр») в усіх українських закладах вищої освіти, що є учасниками проекту. Здійснюватиметься серія тренінгів для 450 викладачів університетів-учасників проекту. Налагоджується ефективна співпраця між європейськими та українськими університетами

на університетському рівні, а також між педагогічними працівниками вищої освіти та учасниками проекту. Це сприятиме розвитку міжнародного співробітництва, відділу по роботі з іноземними студентами, Польського культурно-освітнього центру, Українсько-Туркменського культурно-освітнього центру та Українсько-Ізраїльського центру освіти, науки і культури.

Університет зробив ставку на розширення наукової та академічної грантової проектною діяльності. Отримано позитивне схвалення 5 проектів у рамках програми Еразмус+ за напрямками «Міжнародна мобільність» та «Розвиток потенціалу вищої освіти». Триває робота над 2 проектами у співпраці з Британською Радою в Україні – «Шкільний вчитель нового покоління» та «Інтернаціоналізація університету в умовах автономії закладу вищої освіти та соціально-політичної нестабільності в Україні» (Програма розвитку лідерського потенціалу університетів України). У 2018 році наш університет став учасником третього циклу «Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України». Ця програма проводиться Британською Радою в Україні в партнерстві з Інститутом вищої освіти НАПН України,

Фундацією лідерства у вищій освіті (Велика Британія) та реалізується за підтримки МОН України. Метою програми є допомога реформам у галузі вищої освіти шляхом розвитку лідерства в українських університетах.

Запущено проект академічної мобільності «Mobile+3», діє проект «Mobile+2», програма «Erasmus+», яка передбачає проектну діяльність та кредитну мобільність. Усі вони орієнтовані на підтримку ініціатив у галузях освіти, культури та спорту.

У 2017 році університет виграв грант у рамках консорціуму проекту «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання» програми «Розвиток потенціалу вищої освіти», Еразмус+, КА- 2 (проектна діяльність). Загальна мета проекту: модернізація навчальних планів педагогічних закладів вищої освіти України через запровадження найсучасніших методик викладання із використанням ІКТ та методів дослідження результатів.

Мобільність студентів та викладачів є однією з засадничих умов здобуття сучасної європейської освіти. Навчання, стажування та дослідницька робота за кордоном збагачує особистий досвід людини, надає їй можливість дізнатися більше про інші моделі набуття й розповсюдження знань, розширити коло контактів та спілкування і поглибити знання з іноземних мов.

У 2017–2018 н.р. за проектом EMINENCE II, кредитною програмою мобільності «Mobile+» та «Mobile+2», програмами подвійного диплому та культурного обміну 45 студентів пройшли навчання у провідних вузах Європи. 12 викладачів та аспірантів університету були учасниками міжнародних проектів, зокрема, Eminence II, Еразмус+, Mobile+, Mobile+2 та інших програм, що передбачали підвищення кваліфікації та стажування.

Досягнення університету з наукової діяльності та міжнародного співробітництва були визнані і на всеукраїнському рівні. На міжнародних виставках, що проходили в Києві і були присвячені закладам вищої освіти, наш університет був удостоєний високих нагород Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, Державної наукової установи «Інституту модернізації змісту освіти» та асоціації користувачів Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі «Уран».

На Дев'ятому міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті» та Шостій міжнародній виставці закордонних навчальних закладів «World Edu», що відбулися 24–26 жовтня 2017 року, у конкурсі з тематичної номінації «Інновації в діяльності вищого навчального закладу з інтернаціоналізації освіти та науки» університет здобув золоту медаль.

Університет також був нагороджений дипломом за активну інноваційну діяльність і підвищення якості навчально-виховного процесу. На Дев'ятій Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2018» та на Сьомій міжнародній виставці освіти за кордоном «World Edu», що відбулися 15–17 березня, університет як переможець рейтингового виставкового конкурсу з-поміж 758 учасників із 25 регіонів України отримав Гран-Прі «Лідер міжнародної діяльності», золоту медаль у номінації «Модернізація змісту професійної підготовки та перепідготовки кадрів до праці в умовах «Нової української школи» із врученням дипломів, а також здобув Сертифікат «Якість наукових публікацій» за показниками рейтингу міжнародної наукометричної бази даних Scopus.

Ці та всі інші наукові досягнення нашого університету – це результат спільної нашої праці – ректорату, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, студентів.

Бажаю кожному з Вас міцного здоров'я, родинного затишку та добробуту, сил і наснаги, професійної інтуїції і росту, нових відкриттів на славу Науки та України!

Університет зробив ставку на розширення наукової та академічної грантової проектною діяльності. Отримано позитивне схвалення 5 проектів у рамках програми Еразмус+ за напрямками «Міжнародна мобільність» та «Розвиток потенціалу вищої освіти». Триває робота над 2 проектами у співпраці з Британською Радою в Україні – «Шкільний вчитель нового покоління» та «Інтернаціоналізація університету в умовах автономії закладу вищої освіти та соціально-політичної нестабільності в Україні» (Програма розвитку лідерського потенціалу університетів України). У 2018 році наш університет став учасником третього циклу «Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України». Ця програма проводиться Британською Радою в Україні в партнерстві з Інститутом вищої освіти НАПН України,

Фундацією лідерства у вищій освіті (Велика Британія) та реалізується за підтримки МОН України. Метою програми є допомога реформам у галузі вищої освіти шляхом розвитку лідерства в українських університетах.

Запущено проект академічної мобільності «Mobile+3», діє проект «Mobile+2», програма «Erasmus+», яка передбачає проектну діяльність та кредитну мобільність. Усі вони орієнтовані на підтримку ініціатив у галузях освіти, культури та спорту.

У 2017 році університет виграв грант у рамках консорціуму проекту «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання» програми «Розвиток потенціалу вищої освіти», Еразмус+, КА- 2 (проектна діяльність). Загальна мета проекту: модернізація навчальних планів педагогічних закладів вищої освіти України через запровадження найсучасніших методик викладання із використанням ІКТ та методів дослідження результатів.

Мобільність студентів та викладачів є однією з засадничих умов здобуття сучасної європейської освіти. Навчання, стажування та дослідницька робота за кордоном збагачує особистий досвід людини, надає їй можливість дізнатися більше про інші моделі набуття й розповсюдження знань, розширити коло контактів та спілкування і поглибити знання з іноземних мов.

У 2017–2018 н.р. за проектом EMINENCE II, кредитною програмою мобільності «Mobile+» та «Mobile+2», програмами подвійного диплому та культурного обміну 45 студентів пройшли навчання у провідних вузах Європи. 12 викладачів та аспірантів університету були учасниками міжнародних проектів, зокрема, Eminence II, Еразмус+, Mobile+, Mobile+2 та інших програм, що передбачали підвищення кваліфікації та стажування.

Досягнення університету з наукової діяльності та міжнародного співробітництва були визнані і на всеукраїнському рівні. На міжнародних виставках, що проходили в Києві і були присвячені закладам вищої освіти, наш університет був удостоєний високих нагород Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, Державної наукової установи «Інституту модернізації змісту освіти» та асоціації користувачів Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі «Уран».

На Дев'ятому міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті» та Шостій міжнародній виставці закордонних навчальних закладів «World Edu», що відбулися 24–26 жовтня 2017 року, у конкурсі з тематичної номінації «Інновації в діяльності вищого навчального закладу з інтернаціоналізації освіти та науки» університет здобув золоту медаль.

Університет також був нагороджений дипломом за активну інноваційну діяльність і підвищення якості навчально-виховного процесу. На Дев'ятій Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2018» та на Сьомій міжнародній виставці освіти за кордоном «World Edu», що відбулися 15–17 березня, університет як переможець рейтингового виставкового конкурсу з-поміж 758 учасників із 25 регіонів України отримав Гран-Прі «Лідер міжнародної діяльності», золоту медаль у номінації «Модернізація змісту професійної підготовки та перепідготовки кадрів до праці в умовах «Нової української школи» із врученням дипломів, а також здобув Сертифікат «Якість наукових публікацій» за показниками рейтингу міжнародної наукометричної бази даних Scopus.

Ці та всі інші наукові досягнення нашого університету – це результат спільної нашої праці – ректорату, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, студентів.

Бажаю кожному з Вас міцного здоров'я, родинного затишку та добробуту, сил і наснаги, професійної інтуїції і росту, нових відкриттів на славу Науки та України!

Університет зробив ставку на розширення наукової та академічної грантової проектною діяльності. Отримано позитивне схвалення 5 проектів у рамках програми Еразмус+ за напрямками «Міжнародна мобільність» та «Розвиток потенціалу вищої освіти». Триває робота над 2 проектами у співпраці з Британською Радою в Україні – «Шкільний вчитель нового покоління» та «Інтернаціоналізація університету в умовах автономії закладу вищої освіти та соціально-політичної нестабільності в Україні» (Програма розвитку лідерського потенціалу університетів України). У 2018 році наш університет став учасником третього циклу «Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України». Ця програма проводиться Британською Радою в Україні в партнерстві з Інститутом вищої освіти НАПН України,

Фундацією лідерства у вищій освіті (Велика Британія) та реалізується за підтримки МОН України. Метою програми є допомога реформам у галузі вищої освіти шляхом розвитку лідерства в українських університетах.

Запущено проект академічної мобільності «Mobile+3», діє проект «Mobile+2», програма «Erasmus+», яка передбачає проектну діяльність та кредитну мобільність. Усі вони орієнтовані на підтримку ініціатив у галузях освіти, культури та спорту.

ціоналізації, передачі знань та академічного потенціалу. Плануються також зустрічі з іноземними колегами, що стоять перед універ-

ситетом, є розробка завдань робочого пакету «ПОШИРЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ», який було презентовано 14–15 грудня 2017 року на координаційній зустрічі в Університеті Деусто (Іспанія). Також маємо здійснювати пошук інструментів розповсюдження інформації про проект та його діяльність, організувати проведення інформаційних днів, семінарів та круглих столів, брати участь у міжнародній конференції та майстер-класах з метою поширення інформації про роботу проекту. Відповідальним завданням є акредитація розроблених курсів на рівні університету та розроблення плану його сталого розвитку, а також виконання завдань робочих пакетів, розроблених університетами-партнерами.

Одним з перших етапів реалізації проекту MoPED є участь представників українських університетів у навчальних зустрічах, які проходять на базі європейських університе-

тету, є розробка завдань робочого пакету «ПОШИРЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ», який було презентовано 14–15 грудня 2017 року на координаційній зустрічі в Університеті Деусто (Іспанія). Також маємо здійснювати пошук інструментів розповсюдження інформації про проект та його діяльність, організувати проведення інформаційних днів, семінарів та круглих столів, брати участь у міжнародній конференції та майстер-класах з метою поширення інформації про роботу проекту. Відповідальним завданням є акредитація розроблених курсів на рівні університету та розроблення плану його сталого розвитку, а також виконання завдань робочих пакетів, розроблених університетами-партнерами.

Одним з перших етапів реалізації проекту MoPED є участь представників українських університетів у навчальних зустрічах, які проходять на базі європейських університе-

тету, є розробка завдань робочого пакету «ПОШИРЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ», який було презентовано 14–15 грудня 2017 року на координаційній зустрічі в Університеті Деусто (Іспанія). Також маємо здійснювати пошук інструментів розповсюдження інформації про проект та його діяльність, організувати проведення інформаційних днів, семінарів та круглих столів, брати участь у міжнародній конференції та майстер-класах з метою поширення інформації про роботу проекту. Відповідальним завданням є акредитація розроблених курсів на рівні університету та розроблення плану його сталого розвитку, а також виконання завдань робочих пакетів, розроблених університетами-партнерами.

Одним з перших етапів реалізації проекту MoPED є участь представників українських університетів у навчальних зустрічах, які проходять на базі європейських університе-

тету, є розробка завдань робочого пакету «ПОШИРЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ», який було презентовано 14–15 грудня 2017 року на координаційній зустрічі в Університеті Деусто (Іспанія). Також маємо здійснювати пошук інструментів розповсюдження інформації про проект та його діяльність, організувати проведення інформаційних днів, семінарів та круглих столів, брати участь у міжнародній конференції та майстер-класах з метою поширення інформації про роботу проекту. Відповідальним завданням є акредитація розроблених курсів на рівні університету та розроблення плану його сталого розвитку, а також виконання завдань робочих пакетів, розроблених університетами-партнерами.

Одним з перших етапів реалізації проекту MoPED є участь представників українських університетів у навчальних зустрічах, які проходять на базі європейських університе-

тету, є розробка завдань робочого пакету «ПОШИРЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ», який було презентовано 14–15 грудня 2017 року на координаційній зустрічі в

АГРОБІОСТАНЦІЯ УДПУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ – БАЗА ДЛЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Ігор КРАСНОШТАН, кандидат біологічних наук, доцент,
завідувач агробіостанції

Процес формування особистості вчителя – грамотного та всебічно розвинутого фахівця, конкурентоздатного на ринку праці, вимагає глибокої теоретичної та фундаментальної практичної підготовки студентів. Справжнім полігоном навчально-дослідницької роботи студентів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини є його агробіостанція, яка має необхідну матеріально-технічну базу, виробничі ділянки, що створює можливість ефективної реалізації освітньо-професійних програм підготовки майбутніх вчителів біології.

Організація навчально-дослідницької роботи студентів на агробіостанції здійснюється відділами: плодівий сад імені В.О. Сухомлинського, сільськогосподарських культур, фізіології рослин, відділ генетики та селекції, відділ малопоширених плодівих культур, дендрарій, систематики рослин, музею «Рослин-символи України», квітково-декоративних рослин, зоології безхребетних, ягідних культур, географічний майданчик, ефіро-олійних культур. До 20-річчя заснування лабораторії «Екологія і освіта», за участі провідних науковців України, було закладено «Алею бузків». Керівництво відділами здійснюють досвідчені науково-педагогічні працівники: проф. Миколайко В. П., доценти Красноштан І.В., Якимчук Р.А., Соболєв Л.Ю., Миколайко І.І., Містрякова Л.М., Грабовська С.Л., Люленко С.О., Гнатюк Н.О., Андрієнко О.Д., Сорочина С.І., старші викладачі Небікова Т.А., Подзерея Р.В.

Тематика роботи відділів передбачає виконання науково-дослідних робіт, які є складниками курсових та кваліфікаційних робіт студентів. На сьогоднішній день близько 50% студентських наукових робіт виконуються з використанням агробіостанції як бази проведення дослідів, серед них: «Генетичні наслідки забруднення ґрунту заборонами пестицидами й токсичними відходами», «Вплив агроекологічних чинників на якість зерна пшениці озимої», «Ріст, урожайність та біохімічні показники якості окремих сортів картоплі залежно від умов вирощування», «Рід і помєя (Промєя Л.) в природі та культурі» тощо.

Результати дослідницької діяльності друкуються в наукових збірниках та журналах, зокрема в «Фізіологія рослин і генетика», «Наукових записках екологічної лабораторії», «Природничі науки і освіта». Результати досліджень також висвітлюються в інших фахових виданнях, затверджених ВАК України «Біологічні студії», «Вісник Тернопільського національного університету», «Агроекологічний журнал», «Вісник українського товариства ге-

нетиків і селекціонерів» тощо.

Плідною та результативною є співпраця співробітників агробіостанції з науково-дослідними установами НАН України: Інститут зоології імені І. І. Шмальгаузена, Інститут фізіології рослин та генетики, Національний ботанічний сад імені М. М. Гришка, Національний дендропарк «Софіївка».

За результатами такої багаторічної наукової і творчої співпраці на сьогодні отримано 5 спільних патентів. Створено 2 нових штамми азотфіксуючих бактерій, які впроваджено у виробництво як бактеріальні добрива, й, водночас, розроблено комплекс гербіцидів для ефективного боротьби з бур'янами на посівах сої, розроблено способи вирощування насіння цикорію коренеплідного у умовах інтродукції у краплинного зрошення та підвищення його якості.

Результативними є здобутки наших аспірантів та докторантів. Доцент Гнатюк Н. О. захистила кандидатську дисертацію зі спеціальності 03.00.16 – екологія; доценти кафедри біології та методики її навчання Сорочина С.І. та Миколайко І.І. захистили кандидатські дисертації за спеціальністю 03.00.12 – фізіологія рослин та 06.03.01 – лісові культури та фітомеліорація. Старший викладач кафедри Андрієнко О. Д. захистила кандидатську дисертацію на тему «Еколого-біологічні особливості видів роду *Amelanchier* medic в умовах інтродукції у правобережному лісостепу» за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка. У цьому році успішно захищено докторську дисертацію професором кафедри біології та методики її навчання Миколайком В. П. на тему «Агробіологічні основи формування врожаю та якості насіння цикорію коренеплідного в умовах Правобережного Лісостепу України» за спеціальністю 06.01.05 – селекція і насінництво. На даний час база агробіостанції використовується для завершення досліджень докторської дисертації Якимчука Р.А. Перспективною є робота з виконання кандидатської дисертації викладача Скакун В.О.

Науково-дослідницька робота студентів і викладачів на університетській агробіостанції є запорукою сталого практичного розвитку організації досліджень у школах нашого регіону. Так, лише за останніми роками закладено плодівий сад в Сумській школі Бершадського району Вінницької області та Берестівській школі Уманського району. Передано близько 150 троянд на формування розарію в Юрківській школі Уманського району. Крім того, агробіостанція є базою для проведення виховних заходів із залученням студентів університету, школярів, представників навчальних закладів і виробничих організацій міста і району.

В умовах розвитку сьогодення агробіостанція університету є потужною основою розв'язання комплексних стратегічних завдань у реалізації вимог до підготовки фахівців оновленої національної школи.

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ГОЛОВНЕ НЕ ДОСЯГНЕННЯ, А ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ

Оксана КРАВЧЕНКО,
доктор педагогічних наук,
доцент, декан факультету
соціальної та психологічної
освіти,

Важливим складником стратегії розвитку факультету соціальної та психологічної освіти є наукова робота, і в цьому аспекті є істотні системні досягнення з подальшими окресленими перспективами. Основними осередками наукової діяльності є кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (проф. Н.М. Коляда); педагогіки та освітнього менеджменту (проф. О.М. Коберник), психології (проф. О.Д. Сафіна).

Розгалуженою та інноваційною є наукова інфраструктура факультету: Науково-дослідний центр педагогічного краєзнавства подвійного підпорядкування (МОН та НАПН України); науково-дослідні лабораторії – Школа професійного зростання викладача (проф. О.М. Коберник), «Педагогічного краєзнавства Черкащини» (проф. Н.М. Коляда), «Педагогічної компетентності» (доц. В.В. Бойченко), «Вдосконалення майстерності майбутнього психолога імені А.І. Кагальника» (доц. С.Ю. Діхтяренко), Польсько-українська науково-дослідна лабораторія психодіагностики імені Яна Амоса Коменського (проф. О.І. Осадченко); науково-практичні центри – Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів» (доц. М.В. Перфільєва), Гендерний центр (доц. О.О. Кравченко), Центр родинного виховання (доц. С.С. Засць), Школа соціального досвіду «Школа соціальних знань» (доц. Г.В. Бондаренко), Центр психологічного діагностування та тренінгових технологій «Інсайт» (І.А. Лівандовська); студентські формування – Студентська соціально-психологічна служба (студентка I курсу А. Метка), Національно-патріотичний табір для студентської молоді «Дія» (магістрантка I курсу І. Мельничук), Психологічний клуб «Становлення» (студент 4 курсу С. Кондратьєв).

Потужними виступають наукові школи професорів університету – О.М. Коберника, Н.М. Коляди, Т.Д. Кочубей, О.Д. Сафіна. У контексті підготовки наукових кадрів варто відзначити, що у 2016 р. факультет один із перших отримав ліцензію для підготовки «доктора філософії» (відповідно забезпечено вимоги для підготовки «доктора наук») зі спеціальностей «231 Соціальна робота», «053 Психологія», «011 Науки про освіту».

Серед показників видавничої діяльності викладачів факультету – це перше місце в університеті за кількістю наукових праць, завантажених до Інституційного репозитарію. Як позитивне слід відзначити, що на факультеті не лише продовжується випуск 2 фахових видань з педагогічних наук («Історико-педагогічний альманах» та «Проблеми підготовки сучасного вчителя»), а й у 2018 р. здійснено державну реєстрацію журналу «Соціальна робота та соціальна освіта», наразі подано до реєстрації «Психологічний журнал».

Перспективним вбачається функціонування Ради молодих вчених та Наукового товариства студентів як творчих осередків формування наукової еліти факультету. Студентське наукове товариство (магістрантка I курсу А. Кочува) сприяє формуванню умов для розкриття наукового та творчого потенціалу студентів факультету; допомагає у забезпеченні глибокого вивчення і освоєння дисциплін навчального плану; заохочує та залучає студентів до участі у науковому житті університету; сприяє пошуку та підтримці талановитих дослідників серед студентів факультету, а також підвищенню якості фахової підготовки та кваліфікаційного рівня майбутніх фахівців.

Різноманітністю та інноваційністю вирізняються напрями роботи: організація і проведення конференцій, семінарів, круглих столів, кінолекторіїв; популяризація серед студентства інтелектуальних наукових ігор «Що? Де? Коли?», «Брейн ринг»,

«Найрозумніший», «Баюнале»; підготовка до використання у майбутній професійній діяльності інноваційних форм, зокрема «форум-театр», тренінг, «startup», квести; традиційними стали конкурси та заходи соціально-психологічного спрямування: Міський конкурс соціальних проєктів серед учнівської та студентської молоді «RAZOM»; Фестиваль соціально-психологічних театрів «Почуй! Побач!», Студентський конкурс відеороликів «Здійсни мрію», Регіональний конкурс із психології «Сім'я від А до Я», Конкурс професійної майстерності «Соціальний працівник майбутнього», Конкурс студентських проєктів з інклюзивного туризму «Подорожуємо без бар'єрів», Конкурс студентських відеороликів з питань академічної доброчесності тощо.

У вересні 2016 року на факультеті соціальної та психологічної освіти була створена Рада молодих вчених (доц. С.М. Прищеп). Основною метою створення ради є активізація та сприяння професійному росту молодих вчених факультету, об'єднання їх зусиль для розробки актуальних наукових проблем і вирішення пріоритетних наукових завдань, розвиток інноваційної діяльності молодих вчених та залучення їх до ефективної пропаганди новітніх досягнень науки та її популяризації.

У 2016 р. підписано угоди про співпрацю рад молодих вчених Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського й факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Неодноразово, спільно із радою молодих вчених Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського проводилися семінари («Проблеми та перспективи педагогічної науки і практики в сучасних умовах») та круглі столи («Інформаційно-бібліотечне забезпечення осіб з функціональними обмеженнями в умовах ВНЗ»: стан та перспективи); «Наукова молодь в умовах інтеграції України в міжнародний освітній та науковий простір: сучасний стан, проблеми, перспективи».

Упродовж всього часу функціонування Ради молодих вчених ФСПО його членами було організовано та проведено: науково-методичні семінари: «Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери»; «Права дитини: від витоків до сьогодення»; «Соціалізація особистості: передумови, проблеми, перспективи»; «Впровадження ідей В.О. Сухомлинського у педагогічну теорію і практику «Щоб у серці жила Батьківщина»; «Актуальні проблеми впровадження інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму в Україні»; «Сучасні вимоги до публікації статей в наукометричних виданнях»; тренінги-практикуми: «Вдосконалення професійної майстерності молодого викладача»; «Педагогічна майстерність педагога у вирішенні педагогічних ситуацій у процесі навчання»; «Профілактика синдрому емоційного вигорання молодих науковців»; фестивалі студентської творчості; соціально-психологічні театри конкурсів інсценізації казок В.О. Сухомлинського; психологічні тренінги: «Лідерство та командний дух»; «Тайм-менеджмент. Основи планування»; «Розвиток творчих здібностей молодих науковців»; навчально-практичні експедиції до НВК «Павлицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів-ліцей імені В.О. Сухомлинського» (с. Павлицька Кировградської обл.); Авторської середньої загальноосвітньої школи Олександра Антоновича Захаренка (с. Сахнівка Черкаської обл.).

Отже, вищезазначена наукова інфраструктура та напрями роботи, на наш погляд, сприяють науково-дослідній роботі професорсько-викладацького складу та студентства ФСПО, забезпечують системний підхід до підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації, плекають інтелектуальний потенціал науковців.

НАУКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ КАФЕДРИ ХОРЕОГРАФІЇ ТА ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ

Людмила АНДРОЩУК,
канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри хореографії та художньої культури

Кафедра хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини другий рік поспіль очолює рейтинг досягнень кафедр університету з наукової діяльності.

Серед основних завдань вищого навчального закладу відповідно до Закону України Про вищу освіту для університетів, академій, інститутів – провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації і використання отриманих результатів в освітньому процесі; забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності; створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів.

Зважаючи на це, наукова діяльність кафедри є важливим аспектом підготовки майбутнього вчителя хореографії до професійної діяльності у відповідності до запитів сучасної системи освіти.

Головною метою діяльності кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини є створення умов для якісної підготовки конкурентоздатних фахівців відповідно до досягнень вітчизняної та світової науки і освіти, загальнодержавних, міжнародних критеріїв і стандартів вищої освіти. Науково-дослідна робота посідає провідне місце і спрямована на виконання таких пріоритетних напрямів: робота над розробкою комплексної теми кафедри; участь в комплексному науковому проєкті; участь у науково-практичних конференціях; проведення науково-практичних конференцій та семінарів; робота над дисертаційними дослідженнями; підготовка навчальних посібників, наукових статей; керівництво студентськими науковими групами та проблемними групами; підготовка науково-творчих проєктів.

Викладачі кафедри хореографії та художньої культури працюють над розробкою комплексної теми кафедри «Розвиток творчої індивідуальності майбут-

нього вчителя хореографії засобами танцювального мистецтва» (номер державної реєстрації 0111U007559).

Упродовж 2015-2017 років спільно з кафедрою мистецької педагогіки та хореографії Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка та кафедрою музичного мистецтва та хореографії ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» кафедра хореографії та художньої культури працювала над розробкою комплексного наукового проєкту «Теоретичні та методичні засади розвитку хореографічно-педагогічної освіти в Україні» (номер державної реєстрації 0115U000603), зокрема підтемою комплексного наукового проєкту «Теоретичні та методичні засади формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії» (номер державної реєстрації 0115U002489).

Результатом роботи викладачів в контексті розробки комплексного наукового проєкту стали 5 монографій, 16 навчально-методичних посібників, 15 навчально-методичних видань, 58 публікацій у фахових виданнях, 57 публікацій в матеріалах міжнародних та всеукраїнських конференцій, 13 свідочств авторського права, 7 науково-творчих проєктів та ін.

На базі кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини впродовж п'яти років проведено 16 Всеукраїнських та міжнародних науково-методичних семінарів, І-V Всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Стратегія розвитку хореографічної освіти».

Важливим аспектом вдосконалення процесу професійної підготовки майбутніх вчителів хореографії є захист дисертаційних досліджень викладачів кафедри на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук (Сизченко В. А. (2014 р.), Куценко С. В. (2015 р.), Бікова О. В. (2017 р.)). Важливим аспектом реалізації завдання забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності є підготовка та впровадження в навчальний процес викладачів кафедри впродовж 2015-2017 рр. 16 навчально-методичних посібників та 5 монографій.

Основним чинником удосконалення професійної підготовки фахівців на кафедрі постає освіта через науку, тобто єдність дослідницької діяльності та навчання, коли навчальний процес ґрунтується на наукових дослідженнях, що виконують студенти.

Наукова діяльність викладачів кафедри взаємопов'язана з освітньою та творчою діяльністю. Результати наукових досліджень викладачів впроваджуються в освітній процес підготовки майбутніх вчителів хореографії. За останні 20 років в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини підготовлено більше 20 науково-творчих проєктів, серед яких «Собор Паризької Богоматері», «Майстер і Маргарита», «Легенда про птаха», «Діти Сонця» та ін.

Низка перемог у конкурсах (Лауреат І премії Міжнародного фестивалю-конкурсу культури та мистецтва «Зірковий парад 2017» (24 по 26 листопада, м. Львів), кубок Супер Гран-прі VIII Міжнародного фестивалю-конкурсу «Украї-

на одне світ» (24-25 лютого 2018 року, м. Київ, Диплом І ступеня III Всеукраїнського фестивалю-конкурсу народного танцю «Козацькому роду нема переводу» (2-4 червня, м. Хмельницький – м. Староконстантинів) творчих колективів кафедри народного аматорського ансамблю сучасного танцю «Візаві» (керівник Андрощук Л.М.) та народного аматорського ансамблю народного танцю «Яворина» (керівник Куценко С.В.) як форма поза аудиторної роботи сприяє розвитку творчого потенціалу студентів, що відображено в наукових працях викладачів (Андрощук Л.М., Куценко С.В.).

Підтвердженням якості роботи викладачів кафедри та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини є перемоги студентів Свистуна Максима (диплом III ступеня, 2017 р.) та Ткаченко Ольги (диплом II ступеня, 2018 р.) на I та II Всеукраїнській олімпіаді зі спеціальності «Хореографія», яка проходила на базі Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського.

Отже, наукова діяльність кафедри хореографії та художньої культури є важливим аспектом підготовки майбутніх вчителів хореографії, яка вирішує пріоритетне завдання – досягнення такої інтеграції науки й навчання, при якій навчальний процес буде спиратися на наукові дослідження викладачів. Колектив кафедри хореографії та художньої культури, зберігаючи традиції та впроваджуючи інновації, створює необхідні умови для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів та готує творчого вчителя нового покоління.

Лілія ОГОРОДНИК,
фахівець Польського
культурно-освітнього
центру

У травні 2018 р. уся університетська спільнота відзначає 10-річчя заснування Польського культурно-освітнього центру. За цей період свого існування центр став справжнім осередком польської освіти і культури в місті Умані, зміг вибудувати міцну співпрацю між Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини, Посольством Республіки Польща в Україні, польськими навчальними закладами, культурними та освітніми товариствами.

В умовах системного реформування та євроінтеграційного поступу нашої держави зростає інтерес до вивчення досвіду здійснення подібних процесів у країнах із постсоціалістичним минулим, до яких належить і Республіка Польща. Досвід Польщі у реформуванні системи вищої освіти, підходів до здійснення університетської науково-дослідної діяльності, академічних обмінів викликає зацікавлення і нашої університетської викладацької та студентської спільноти. Для задоволення цих запитів Польський культурно-освітній центр спрямовує свою діяльність на створення партнерської співпраці, сприяє участі студентів та науково-педагогічних працівників університету у про-

грамах подвійного диплому і академічної мобільності. Нині за програмами подвійного диплому 25 студентів нашого університету проходять навчання на бакалаврських та магістерських студіях в Академії імені Яна Дługоша (м. Ченстохова) та Інституті Європейської культури (м. Гнезно). 20 студентів є учасниками семестрової програми академічного обміну в Поморській Академії (м. Слупськ), Державній вищій школі професійної освіти імені Іпполіта Цегельського (м. Гнезно), Державній вищій школі професійної освіти імені Яна Амоса Коменського (м. Лешно).

За час існування Польського культурно-освітнього центру укладено 17 угод про співпрацю між нашим університетом та польськими закладами вищої освіти. Близько 400 студентів мали змогу брати участь в академічних обмінах, літніх мовних школах, бути учасниками стипендіальних програм та дослідницьких проєктів, що надавалися Міністерством науки та вищої освіти Республіки Польща. Більше 100 викладачів та аспірантів університету мали можливість підвищити свою кваліфікацію та пройти стажування в кращих навчальних закладах Республіки Польща, здійснювати наукові дослідження, працювати в архівах та бібліотеках, опановувати мовну практику.

За ініціативи Польського культурно-освітнього центру організовуються міжнародні

10-РІЧЧЯ ПОЛЬСЬКОГО КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ЦЕНТРУ

конференції, зустрічі, круглі столи, воркшоупи.

Завдяки активній діяльності Польського культурно-освітнього центру наш університет відвідували Консул Республіки Польща в Україні, Радник Посла Республіки Польща, провідні науковці польських закладів

вищої освіти, наукових установ, громадські діячі, митці. Неодноразово наш університет ставав базою для реалізації програм стажування та академічного обміну фахівців з польських навчальних закладів. Традиційним уже стало проведення у травні Днів Польщі в УДПУ.

На базі центру діють курси польської мови для викладачів, студентів та усіх охочих поглибити свій рівень знання іноземної мови. Висококваліфіковану мовну підготовку здійснюють доктор габлітований, професор Сілезького університету в Катовіце Да-

ріуш Ротт і викладач кафедри слов'янських мов та зарубіжної літератури Лія Лукіна. Курси польської мови – це чудова можливість вивчити не тільки мову та культуру однієї з країн Європейського Союзу, а й поспілкуватися з носіями мови, долучитися до різноманітних заходів, отримати нагоду поїхати на навчання за кордон. При центрі уже десятий рік функціонує Колегіум міждисциплінарних індивідуальних гуманітарних студій (МІГУС), де студенти поглиблено знайомляться з культурою, традиціями, релігійною обрядовістю Польщі та здійснюють наукові дослідження. Це дає їм можливість брати участь у літніх мовних школах та апробувати набуті знання на практиці. У своєму розпорядженні Центр має бібліотечний фонд навчальної, науково-методичної та художньої літератури.

Вітаємо Польський культурно-освітній центр та його співробітників – міждисциплінарний, культурний, освітній та науковий осередок нашого університету, який об'єднує у партнерських зв'язках Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини та польські навчальні заклади – з ЮВІЛЕЄМ!

Творчість учасників університетського літературного об'єднання імені Миколи Бажана

Віка КАПУЛОВСЬКА

СТУДЕНТКА. БОЄЦЬ. АТО І ЛЮБОВ

- Чекаєш мене? - запитає раптом знов.
- Ну, звісно, чекаю, навіщо питає?
(Чекаю солдата, хоч важко чекать)
Між парами втуплююсь в свій телефон,
В чеканні дзвіночка забула про сон.
Як тільки почую це й вірш про любов
Дівчини й атовця – згадаю я знов
Що ти там, в окопі, а я тут сиджу,
Думками надії по світу ходжу.
Слова «Усе добре» - це свято в душі,
Радію тому, що живий в тій глуші...
Студентка. Боєць. АТО і любов.
- Чекаєш мене? - запитає раптом знов.
- Ну звісно чекаю, хоч в серці болить!..
Не можу терпіти війну і цю мить!..

Алла ЗАХАРЧЕНКО

Мій чоловік - моя надія,
Стіна, опора - все в однім.
Я ні про кого вже не мрію,
Бо, що хотіла, бачу в нім.

Хоч труднощі було доволі,
І непорозуміння, сварок,
А все-таки я вдячна долі,
Бо кожна прикрість - то урок.

Сім'я не зіплетена із мурів,
Її потрібно нам плекать,
Бо жити в злагоді - то мудрість,
В любові жити - благодать.

Надія МЕЛЬНИК

Мене весна збудила зранку,
Бурульку кинула у сніг.
Я так люблю її світанки!
Прийди, сестрице, на поріг.
Вже й два горобчики на ганку
З калюжі випили води.
Ой весно, веснонько-паняно,
До нас завітчана прийди!
Прилинь із рясом-первоцвітом,
Із зелен-листом молодим,
З пахучим лугом-оксамитом,
Засяй промінням осяйним.
Розвій мої думки замерзлі,
Дай щирі, світлі почуття.
Нехай твої зелені пензлі
Заллють ці сірі дні життя!

Анна МАТІЄНКО

У моєї самотності твоє ім'я.
І твої глибокі карі очі.
Я не можу забути тебе ніяк.
Не можу, та і не хочу.

У моїх ночей твій аромат,
Змішаний з запахом теплого літа.
Шкода, не повернутись нам назад,
До того щасливого справді світу.

Мої руки згадають твоє тепло,
У той час, коли на серці так зимно.
Нам не повернути те, що було.
Хто із нас у цьому винен?

І все як завжди – думка одна,
І світить вона як далека зірка:
У моєї самотності – твоє ім'я,
Та назвати його мені дуже гірко.

В'ячеслав БУЯН

СИВИЙ ДУБ

Заблудилась весна, між снігами
Ненажери й нахаби зими,
Що достатньо погралася нами
І є символом суми й пійми!
Ми бажаннями теплого щастя
Відженемо її дружно всі!
Неодмінно це нам тепер вдасться!
Буде все у квітучій красі!
Прийде швидко вона, забує!
Принесе справглим душам надію!
Що у душах замерзлих засяє!
І я цьому безмежно радію!
Заспіває усе! Защебече!
У гніздечках, у нірках, в дуплі!
Там рости буде ніжна малеча!
У любові, турботі й теплі!

Наталія КУЧЕРЕНКО

СИВИЙ ДУБ

Присвячую моєму дідусяві Дмитру
Вітре, прошу, не гоїдай печалі!
Не розгойдує у душі жалі.
Дуб поглянув на листки опалі,
Відповів: «Оце мої малі!..»
Вітре, прошу, не розгойдує гілля,
дуже прошу - тільки не ламай!
Дочекайся, дубе, потепління,
із лісів зелених - не зникай!

...Він не дійшов ще трішечки до
сотні.
Ще кілька літ, і бує би - ювілей!
Дивись на ганку зуртувалися коні,
щоб лишити душу між людей!

Софія ТЕРПЕЦЬКА

Моєму прадіду
Музиченкові Якиму Мусяйовичу

Мій світлий прадіде, о,
зоре світанкова!
Вчителювання, українства дух,
Твоя онука неомодернова
Така ж як ти, - філолог-відчайдух.
Й нехай спитають тисячі: чи варт
Між зошитів куватися довіку?
Та то ж і є - душі сталевий гарт,
Учитель я, й на це немає ліку.

Я - вчитель, і хоча
зростуть хати,
Асфальтом закуємо очі й вуха,-
Мій прадіде, в моєму серці - ти
В моєму серці - серце відчайдуха!

Педагогічні
ВІСТІ

Газета Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Засновник: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.
Головний редактор – кандидат філологічних наук, професор Н.А. ЦИМБАЛ.

Наша адреса:

20300, м. Умань,
вул. Садова, 28

- За зміст і достовірність відповідальність несе автор публікацій
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій
- Редакція залишає за собою право виправляти і скорочувати матеріали

Газета надрукована Уманським комунальним видавничо-поліграфічним підприємством Черкаської обласної ради

Реєстраційний номер ЧС №610
Тираж 2000 прим.
Замовлення №2